

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-04-21
Besvaras senast
2026-05-05

Till arbetsmarknadsminister och vikarierande klimat- och miljöminister Johan Britz (L)

2025/26:440 Utbildningen för företagsläkare

Kompetensförsörjningen av företagsläkare har under lång tid varit ett växande problem. Sedan Arbetslivsinstitutet avvecklades 2007 har ingen myndighet haft ett tydligt ansvar för utbildningen i arbetsmedicin, vilket har lett till att antalet företagsläkare minskat stadigt. En majoritet av de företagsläkare som i dag är yrkesverksamma är över 65 år, och återväxten är otillräcklig.

År 2021 gav regeringen Myndigheten för arbetsmiljökunskap i uppdrag att samordna insatserna för företagshälsovårdens kompetensförsörjning. I sin slutredovisning 2024 konstaterade myndigheten att dagens ordning är ohållbar och att staten behöver ta ett tydligt ansvar för finansiering och organisering av utbildningen i arbetsmedicin. Myndigheten bedömde att Försäkringskassan var bäst lämpad att vara huvudman för ST-utbildningen i arbetsmedicin.

Därefter har Myndigheten för arbetsmiljökunskap avvecklats, och uppgifterna har förts över till Arbetsmiljöverket och Karolinska institutet. Karolinska institutet har dock tydligt klargjort att huvudmannskapet för ST-utbildningen i arbetsmedicin inte ingår i deras uppdrag och att inga budgetmedel har avsatts för detta. Ingen myndighet har därmed fått ansvar för att säkerställa utbildningen av företagsläkare efter omorganisationen.

När berörda aktörer – däribland Sveriges Företagshälsor och Svenska Företagsläkarföreningen – har vänt sig till regeringen har frågan skickats mellan Arbetsmarknadsdepartementet, Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet. När jag ställde en skriftlig fråga till statsministern om var ansvaret för utbildningen av företagsläkare ligger hänvisades frågan till sjukvårdsministern. Under den interpellationsdebatt som jag senare begärde med sjukvårdsministern blev det dock tydligt att sjukvårdsministern inte ansåg sig ha ansvar för dessa frågor utan hänvisade tillbaka till Arbetsmarknadsdepartementet och pekade ut arbetsmarknadsministern som ansvarigt statsråd för företagshälsovården.

Bristen på företagsläkare är i dag akut. Företag och offentliga arbetsgivare riskerar att stå utan tillgång till den medicinska expertis som krävs för ett fungerande arbetsmiljöarbete, rehabilitering och förebyggande insatser. För arbetstagare innebär detta ökad risk för längre sjukskrivningar, försämrat skydd mot arbetsrelaterad ohälsa och i förlängningen ett svagare arbetsmiljöskydd.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter krävs dessutom lagstadgade medicinska kontroller för arbete med bland annat asbest, bly, vissa kemikalier, nattarbete och andra högriskmiljöer. Dessa kontroller och tjänstbarhetsbedömningar förutsätter tillgång till företagsläkare. Redan i dag rapporterar arbetsgivare svårigheter att få sådana kontroller utförda i tid, vilket riskerar att göra gällande skyddsregler omöjliga att upprätthålla i praktiken.

Mot denna bakgrund vill jag fråga arbetsmarknadsminister och vikarierande klimat- och miljöminister Johan Britz:

1. Vilka konkreta åtgärder avser ministern att vidta för att säkerställa en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning av företagsläkare i Sverige?
2. Avser ministern och regeringen att utse en myndighet med tydligt ansvar för finansiering och organisering av utbildningen i arbetsmedicin, inklusive ST-utbildningen för företagsläkare?
3. När avser ministern och regeringen att fatta beslut om huvudmannskapet för utbildningen av företagsläkare?
4. Vilken bedömning gör ministern och regeringen av vilka konsekvenser ett uteblivet beslut får för den framtida tillgången till företagshälsovård och möjligheten att upprätthålla skyddsnivån för arbetstagare i Sverige?

.....

Johanna Haraldsson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren